

Retningslinjer for NITO Bioingeniørfaglig institutt

1. Innledning

NITO Bioingeniørfaglig institutt (NITO BFI) ble opprettet ved fusjonen mellom Norges ingeniør- og teknologorganisasjon (NITO) og Norsk Bioingeniørforbund (NOBI). NITO BFI er et selvstendig faglig institutt i NITO, under NITOs hovedstyre med eget fagstyre, retningslinjer, vedtekter og studiefond.

Retningslinjene ble utarbeidet av NOBIs hovedstyre i nært samarbeid med landsstyret forut for NOBIs ekstraordinære representantskapsmøte i 1997.

Hovedmålet i arbeidet med retningslinjene er å gi fagstyret en ønsket ramme for arbeidet med bioingeniørfaget og profesjonen.

Retningslinjene er tidligere revidert:

- 1 Virkning fra 1. januar 2006
- 2 Virkning fra 1. januar 2014
- 3 Virkning fra 1. oktober 2021

Ny revisjon med virkning fra 1. januar 2026.

2. Visjon formål og prinsipielle holdninger

2.1 NITO Bioingeniørfaglig institutts visjon

Bioingeniørene og bioingeniørfaget - en yrkesgruppe i utvikling og en vitenskap for framtida

2.2 NITO Bioingeniørfaglig institutts formål

Bioingeniørfaglig institutt skal:

- arbeide for å videreutvikle den faglige og etiske standarden i utdanning og utøvelsen av alle sider av bioingeniørfaget
- ivareta bioingeniørenes autorisasjon
- arbeide for å synliggjøre bioingeniørenes kompetanse og yrkesgruppens rolle i norsk helsetjeneste og være med på å forme samfunnets helse- og omsorgspolitikk
- søke å utvikle bioingeniørfaget i global sammenheng

2.3 Prinsipielle holdninger og grunnlag for videre arbeid

2.3.1 Utdanningspolitikk

- Bioingeniørutdanningen skal være en helseteknologisk bachelorutdanning ved høyskole eller universitet.
- Bioingeniørutdanningen skal være en nasjonal, enhetlig utdanning.

- Bioingeniørutdanningen skal gi grunnlag for autorisasjon i henhold til gjeldende lov for helsepersonell.
- Bioingeniørutdanningen skal gi studentene nødvendig kunnskap for å ivareta samfunnets behov for bioingeniørfaglig kompetanse.
- Bioingeniørutdanningen skal gjenspeile yrkesgruppens ansvar for utøvelse av eget fag og egen arbeidssituasjon.
- Bioingeniørutdanningen skal gi grunnlag for videre studier opp til mastergrad og doktorgradsnivå.

2.3.2 Forskning og fagutvikling

- Bioingeniørfaget skal utvikles i takt med samfunnets behov.
- Bioingeniørfagets utvikling skal i hovedsak styres av yrkesgruppen.
- Bioingeniører har ansvar for å holde seg faglig oppdatert innen eget fag.
- Bioingeniører skal ha en bevisst holdning til effekt og nytte av forskning, utvikling og bruk av ny teknologi.
- Bioingeniører skal reflektere over de etiske konsekvensene av arbeidet de utfører.

2.3.3 Helse- og omsorgspolitik

- Prioriteringer innen helse- og omsorgssektoren må gjøres ut fra en samfunnsmessig helhetlig vurdering.
- Alle befolkningsgrupper skal ha samme rett til et tilfredsstillende og likeverdig helse- og omsorgstilbud.
- Helse- og omsorgstjenesten må ha et servicenivå som respekterer og tar hensyn til enkeltmenneskets behov.
- Det er det offentliges ansvar å sørge for en kvalitativ forsvarlig helse- og omsorgstjeneste.
- Forebyggende helse- og omsorgsarbeid må prioriteres.

3. Fagstyrets virksomhet

3.1 Fagstyrets sammensetning

- a) Fagstyret velges av medlemmene hvert tredje år og består av en leder, nestleder og fire fagstyremedlemmer.
- b) Fagstyret har to varamedlemmer som trer inn ved varig fravær, og holdes orientert om fagstyrets agenda og saker.
- c) Fagstyreleder og nestleder kan ikke sitte i NITOs etikkomité, internrevisjon og lovkomité eller som valgt medlem av hovedstyret.
- d) Fagstyret oppnevner en bioingeniørstudent som studentrepresentant med tale- og forslagsrett. Oppnevnes for inntil to år av gangen.
- e) Fagstyret kan invitere observatører til fagstyremøter med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

3.2 Fagstyrets ansvar

- a) Lede NITO Bioingeniørfaglig institutt i tråd med visjon og formål, og i henhold til gjeldende retningslinjer.
- b) Oppnevne medlemmer til instituttets rådgivende utvalg, spesialist- og redaksjonskomiteen.
- c) Fagstyreleder skal være med å ansette instituttleder, og påse at instituttleder utfører sitt arbeid i henhold til retningslinjene.
- d) Ha ansvaret for at rådgivende utvalg fungerer i henhold til retningslinjer og mandat som er satt av fagstyret.
- e) Utarbeide handlingsplaner basert på prioriterte satsningsområder, samt utarbeide årsberetninger i samarbeid med NITO BFI sitt sekretariat
- f) Utarbeide nødvendige retningslinjer for instituttets drift, samt foreslå og vedta endringer i de eksisterende.
- g) Sikre at NITO BFIs budsjett, faglig kompetanse og ressurser benyttes i henhold til instituttets handlingsplan og satsingsområder.
- h) Foreslå ekstrakontingentens prosentvise størrelse for NITOs kontingent for BFI-medlemskap.
- i) Ha ansvaret for at retningslinjer følges med tanke på gjennomføring av valg, endringer av NITO BFIs retningslinjer, yrkesetiske retningslinjer, og oppløsning av instituttet.
Listen er ikke uttømmende

3.3 Fagstyrets arbeidsform

- a) Møtehyppigheten i fagstyret bestemmes av instituttets aktivitet. Det holdes vanligvis 6 møter i året.
- b) Innkalling og sakspapirer til møter skal som hovedregel sendes ut en uke før møtet og det skal føres protokoll fra fagstyrets møter.
- c) Fagstyret bør innhente den nødvendige kompetansen der den finnes, og kan ved behov nedsette ad-hoc utvalg eller mer permanente rådgivningsgrupper.
- d) Fagstyret bør benytte NITO BFIs rådgivende utvalg og yrkesetisk råd som høringsinstans når saker av faglig, politisk, etisk og prinsipiell karakter behandles.
- e) Fagstyret er beslutningsdyktig når fire av medlemmene er til stede, hvorav leder eller nestleder er den ene. Hvert medlem i fagstyret har en stemme. Ved stemmelikhet har fagstyreleder dobbeltstemme, eller nestleder i fagstyreleders fravær.

3.4 Fagstyrets arbeidsoppgaver

I tillegg til å videreføre og videreutvikle faglige aktiviteter for bioingeniører skal instituttet være en premissleverandør ved utarbeidelse av NITOs mål, spesielt innenfor utdanning og helsepolitikk. Følgende områder er viktige arbeidsområder for fagstyret og instituttet.

Opplistingen i pkt.3.4.1 til 3.4.9 er ikke uttømmende

3.4.1 Helse- og utdanningspolitikk

- Holde seg orientert om aktuelle helsepolitiske spørsmål.
- Ta del i debatter og uttale seg i forbindelse med temaer som er av overordnet betydning for utviklingen av norsk helsetjeneste og utdanning av bioingeniører.
- Arbeide for å være i en sentral posisjon ved behandling av saker i direkte tilknytning til bioingeniørfaget.
- Være hovedstyrets rådgivende utvalg i helsepolitiske saker.
- Søke å påvirke at utdanningstakten er i samsvar med behovet for bioingeniører.
- Arbeide for at utdanningene er i samsvar med samfunnets behov for bioingeniørfaglig kompetanse og bedre bioingeniørenes videreutdanningsmuligheter.

3.4.2 NITO BFIs etterutdanningstilbud

- Arbeide for å videreutvikle NITO BFIs etterutdanningsvirksomhet.
- Sørge for at det tilbys etterutdanningsaktiviteter i tråd med medlemmenes behov for faglig utvikling og samfunnets behov for bioingeniørfaglig kompetanse.
- Videreutvikle samarbeidet med andre tilbydere av relevant etterutdanning.

3.4.3 Tidsskriftet Bioingeniøren

- Bidra til Bioingeniørens virksomhet og utvikling som fag- og aktualitetstidsskrift, slik det er beskrevet i retningslinjene for tidsskriftet.
- Formidle informasjon fra BFI til medlemmene i de faste spaltene som er satt av til dette formålet.

3.4.4 Autorisasjon

- Følge opp myndighetenes arbeid i tilknytning til lovgivning i forbindelse med autorisasjon av bioingeniører.
- Arbeide for å opprettholde god kvalitet i yrkesutøvelsen blant autoriserte bioingeniører, slik at bioingeniørens arbeid utføres faglig forsvarlig.
- Arbeide for at bioingeniørenes kjerneoppgaver ikke utføres av uautorisert personell

3.4.5 Yrkesetikk

- Forvalte bioingeniørenes yrkesetiske retningslinjer slik at bioingeniørenes etiske engasjement opprettholdes, og sikrer at medlemmene utøver sitt yrke i henhold til disse, se punkt 4.

3.4.6 Generell faglig aktivitet

- Holde seg orientert om og bidra til utvikling av bioingeniørfaget, i samarbeid med de rådgivende utvalgene.

- Delta aktivt i aktuelle fora.
- Sørge for god kommunikasjon og godt samarbeid med BFIs rådgivende utvalg og komiteer.
- Opprettholde god kontakt med andre yrkesgrupper i helsetjenesten, og ta initiativ til samarbeid om kurs, opplæringstiltak og saker av felles interesse.
- Andre faglige aktiviteter etter egne vedtak.

3.4.7 Internasjonalt arbeid

- Ivareta instituttets forpliktelser i forbindelse med medlemskap i internasjonale samarbeidsfora og interesseforeninger.
- Delta i aktuelle internasjonale faglige fora og ad-hoc utvalg i tilknytning til bioingeniørfaget.

3.4.8 Spesialistgodkjenning for bioingeniører

- Forvalte NITO BFIs spesialistgodkjenningsordning, og oppnevne spesialistkomité som vurderer spesialistkandidater, se punkt 6.
- Vedta NITO BFIs retningslinjer for spesialistgodkjenning.

3.4.9 Studiefondet

- Forvalte NITO BFIs studiefond, og oppnevne medlemmer til studiefondets styre som vurderer søknader om støtte, se punkt 5.
- Vedta NITO BFIs retningslinjer for studiefondet

3.5 Omfang av fagstyrets arbeidsoppgaver

Oppgaver og aktivitetsnivå må til enhver tid gjenspeile bioingeniørfagets behov.

- Fagstyrets medlemmer må påregne arbeid før og etter møter; lese saksinformasjon, møteprotokoller og følge opp etterarbeid.
- Fagstyret skriver en fast spalte i Bioingeniøren, og hvert medlem må påregne å skrive ett til to innlegg i året.
- Hver av fagstyremedlemmene kan være kontaktperson for ett eller flere av NITO BFIs rådgivende utvalg, og kan bli oppnevnt til å være kontaktperson for yrkesetisk råd eller observatør i spesialistkomiteen.
- Ved anledning vil fagstyret bli spurt om å delta på bedriftsmøter, verving, kurs, konferanser eller lignende.
- Det må beregnes tid til ad-hoc oppgaver knyttet til mediekommunikasjon.
- Fagstyrets medlemmer er prosjekteier/komité for NITO BFIs lederdager, fellesmøter og bioingeniørkongresser.
- Fagstyrets leder har oppgaver ut over fagstyrets øvrige medlemmer:
 - Styreverv i den nordiske (NML), europeiske (EPBS) og internasjonale organisasjonen (IFBLS) for bioingeniører. Styremøter varer i inntil 3 dager.
 - Delta på møter med politiske ledere eller fagpolitiske organisasjoner.
 - Ukentlige møter med instituttleder.
 - Møter med NITOs generalsekretær og president.

- Medlem av programkomiteen for NITO BFIs lederdager og bioingeniørkongressen.
 - Åpne NITO BFIs lederdager, fellesmøter og bioingeniørkongressen.
 - Delta på NITO kongressen og landsmøte.
- Nestleder deltar som stedfortreder for fagstyreleder ved behov.

Listen er ikke uttømmende.

4. Forvaltning av bioingeniørenes yrkesetiske retningslinjer

4.1 Yrkesetisk råds sammensetning

- a) Yrkesetisk råd består av leder og tre rådsmedlemmer som velges i henhold til pkt. 6.2.
- b) Leder av yrkesetisk råd kan ikke sitte i NITO sin etikkomite, internrevisjon og lovkomite eller som valgt medlem av hovedstyret.
- c) Fagstyret oppnevner en kontaktperson til rådet blant fagstyrets medlemmer.

4.2 Yrkesetisk råds oppgaver

- a) Gi råd og veilede organisasjonen og enkeltmedlemmer i yrkesetiske spørsmål.
- b) Bistå fagstyret i arbeidet for økt bevisstgjøring om etisk refleksjon med forankring i yrkesetiske retningslinjer.
- c) Følge med i de samfunnsmessige forhold som kan sette bioingeniørene i yrkesmessige dilemma, med særlig vekt på den vitenskapelige utviklingen.
- d) Vurdere brudd på de yrkesetiske retningslinjene og foreslå eventuelle sanksjoner for fagstyret.

4.3 Endring av yrkesetiske retningslinjer

- a) Endringer av bioingeniørenes yrkesetiske retningslinjer kan foreslås av medlemmer i Bioingeniørfaglig institutt.
- b) Yrkesetisk råd sammenfatter forslagene, og utarbeider sin anbefaling som sendes fagstyret.
- c) Endringsforslaget må godkjennes av minst 2/3 av medlemmene i fagstyret.
- d) Fagstyret avgjør når i perioden uravstemningen skal gjennomføres.

e) Det kreves 2/3 flertall av de avgitte stemmer for at endringer i de yrkesetiske retningslinjer skal vedtas.

f) Resultatet gjøres kjent for NITO BFIs medlemmer.

5. Forvaltning av NITO BFIs studiefond

5.1 Studiefondets formål

Formålet med instituttets studiefond er å gi økonomisk støtte til medlemmer av Bioingeniørfaglig institutt slik at de kan drive faglig utvikling som kan bidra til å heve bioingeniørfaget.

5.2 Forvaltning av studiefondet

a) Studiefondet skal forvaltes av et styre bestående av tre medlemmer; Ett fagstyremedlem, samt to medlemmer oppnevnt av fagstyret. De to medlemmene må inneha relevant kompetanse for vurdering av søknader. Studiefondets styre utnevner en leder blant sine medlemmer. I tillegg deltar instituttlederen på møter, og det utpekes en sekretær fra sekretariatet.

b) Instituttets studiefond bygges opp av overskudd fra instituttets kurs og konferanser. Dersom et kurs går med underskudd, kan dette underskuddet dekkes av fondskapitalen.

c). Studiefondets styre legger fram et forslag til fagstyret om hvor mye av fondets avkastning som kan tildeles hvert år. Fagstyret bestemmer om det skal deles ut midler utover fondets avkastning.

d) Studiefondets styre kan velge ikke å benytte hele fondets avkastning i perioder, enten grunnet mangel på relevante søknader, eller for å styrke fondets grunnkapital.

e) Studiefondets styre bestemmer hvor ofte søknader skal behandles. Styret har vanligvis fire tildelingsmøter per år.

f) Søkere vurderes etter gitte kriterier i «Retningslinjer for NITO BFIs studiefond».

g) Studiefondets styre framlegger årlig regnskap og årsrapport til fagstyret.

5.3 Oppløsning

a) Vedtak om oppløsning av studiefondet gjøres av Bioingeniørfaglig institutts medlemmer med minst ¾ flertall.

b) Ved en eventuell oppløsning av instituttets studiefond opprettes en stiftelse av studiefondets kapital. Stiftelsen skal ha som formål å støtte forskning og videreutvikling av bioingeniørfaget.

6. Forvaltning av NITO BFIs spesialistgodkjenning

6.1 Spesialistgodkjenningens formål

- Formålet med ordningen er å bidra til en målrettet satsing på kompetanseutvikling, og gi arbeidsplassen et verktøy for å rekruttere og beholde kvalifisert personell.
- Spesialistgodkjenning er en ordning for medlemmene slik at de kan formalisere, dokumentere og bygge kompetanse.

6.2 Forvaltning av spesialistgodkjenningen

- a) Fagstyret har det overordnede ansvaret for NITO BFIs spesialistgodkjenning.
- b) Fagstyret oppnevner en spesialistkomité bestående av en representant fra hvert av NITO BFIs rådgivende utvalg. Det er spesialistkomiteen som behandler søknader og godkjenner spesialister.
- c) Et medlem av fagstyret skal være observatør i spesialistkomiteen.
- d) NITO BFIs sekretariat ivaretar forvaltningen av ordningen. Dette innebærer administrasjon, rådgivning og saksbehandling.
- e) Søkere vurderes etter gitte kriterier i «Retningslinjer for NITO BFIs spesialistgodkjenning».

7. Valgordning

7.1 Fagstyre

- a) Fagstyret velges av og blant instituttets medlemmer for tre år av gangen.
- b) Det gjennomføres separate valg på leder, nestleder og fire styremedlemmer. Det velges to varamedlemmer som trer inn i fagstyret ved varig forfall av fagstyremedlemmer i valgperioden.
- c) I forkant av valget etableres en rekrutteringskomité som hjelper til med å kontakte, motivere og informere aktuelle kandidater om vervene.
- d) Alle NITO BFI-medlemmer kan fremme forslag på kandidater. Skriftlig forslag på kandidater må sendes rekrutteringskomiteen senest fire måneder før valget.
- e) For å bli nominert til valg må forslag på samme kandidat komme fra minst to av instituttets medlemmer.
- f) Alle nominerte kandidater presenteres i Bioingeniøren.
- g) NITO BFIs sekretariat er ansvarlig for den praktiske gjennomføringen av valget.

7.2 Yrkesetisk råd

- a) Yrkesetisk råd velges av og blant instituttets medlemmer for tre år av gangen.
- b) Det gjennomføres separat valg på leder og tre rådsmedlemmer, samt ett varamedlem.
- c) I forkant av valget etableres en rekrutteringskomité som hjelper til med å kontakte, motivere og informere aktuelle kandidater om vervene.
- d) Alle NITO BFIs medlemmer kan fremme forslag på kandidater til rekrutteringskomiteen. Skriftlig forslag på kandidater sendes rekrutteringskomiteen senest fire måneder før valget.
- e) For å bli nominert til valg må forslag på samme kandidat komme fra minst to av instituttets medlemmer.
- f) Alle nominerte kandidater presenteres i Bioingeniøren.
- g) NITO BFIs sekretariat er ansvarlig for den praktiske gjennomføringen av valget.

7.3 Nyvalg i valgperioden

- a) Medlemmene av NITO BFI kan fremme forslag om nytt valg på fagstyre og yrkesetisk råd i en valgperiode.
- b) Minst to medlemmer må fremme skriftlig forslag om dette til fagstyret.
- c) Forslaget sendes ut til avstemning blant NITO BFIs medlemmer og minst ¼ av medlemmene må støtte forslaget før nytt valg gjennomføres i en valgperiode.
- d) Nytt valg gjennomføres som beskrevet under pkt. 7.1 og 7.2 i retningslinjene.

7.4 Avstemning/uravstemning

- a) Avstemning/uravstemning skal være skriftlig og hemmelig.
- b) Avstemning/uravstemning skal arrangeres slik at alle medlemmer kan stemme.

8. Rettigheter og plikter for medlemmer i Bioingeniørfaglig institutt

8.1 Rettigheter

- Motta tidsskriftet Bioingeniøren.
- Ha prioritet ved deltagelse i instituttets etterutdanningsvirksomhet.
- Fremme saker av prinsipiell karakter for fagstyret.
- Fremme kandidater ved valg til fagstyre og yrkesetisk råd.
- Fremme forslag om nyvalg til fagstyret og yrkesetisk råd i valgperioden.
- Fremme forslag om endring av instituttets retningslinjer.
- Fremme forslag om oppløsning av instituttet.
- Delta ved avstemning/uravstemning blant instituttets medlemmer.

8.2 Plikter

- Utføre sitt yrke faglig forsvarlig og i henhold til bioingeniørenes yrkesetiske retningslinjer.
- Være lojal overfor instituttets retningslinjer og vedtekter.
- Informere fagstyret om viktige saker som berører instituttets virksomhet.

9. Endringer av instituttets retningslinjer

- a) Endringer av instituttets retningslinjer kan foreslås av NITO BFIs medlemmer og fagstyret.
- b) Endringsforslag behandles i fagstyret og må ved førstegangsbehandling få 2/3 flertall før det gjøres kjent blant NITO BFIs medlemmer.
- c) Endringsforslag gjøres kjent i tidsskriftet Bioingeniøren. NITO BFIs medlemmer gis tre måneders høringsfrist.
- d) Endringsforslaget tas opp til andre gangs behandling i fagstyret etter at høringsfristen er utløpt. Forslaget må vedtas med 2/3 flertall i den form det foreligger.
- e) Resultatet gjøres kjent for NITO BFIs medlemmer.

10. Endringer av retningslinjer vedtatt av fagstyret

Det er etablert egne retningslinjer for flere av fagstyrets forvaltningsområder: studiefondet, spesialistgodkjenningen, rådgivende utvalg og utviklingen av tidsskriftet Bioingeniøren.

Endring av instituttets interne retningslinjer:

- a) Endringer av interne retningslinjer kan foreslås av medlemmer av NITO BFIs styrer, råd og utvalg.
- b) Ved revisjon sammenfatter NITO BFIs sekretariat forslagene, og tar med relevante interne styrer, råd og komiteer på høring, før en anbefaling sendes fagstyret.
- c) Endringsforslaget må vedtas med minst 2/3 av medlemmene i fagstyret for at endringen skal tre i kraft.
- d) Resultatet gjøres kjent for NITO BFIs medlemmer.

11. Oppløsning

- a) Oppløsning av Bioingeniørfaglig institutt kan foreslås av to eller flere medlemmer.
- b) Oppløsning av Bioingeniørfaglig institutt kan kun vedtas av instituttets medlemmer i henhold til disse retningslinjer.
- c) Forslag om oppløsning av Bioingeniørfaglig institutt må behandles og vedtas av to påfølgende fagstyrer. Med to påfølgende fagstyrer menes her fagstyrene i to påfølgende valgperioder. Ved første gangs behandling må forslaget få 3/4 flertall for at det skal videreføres til det neste fagstyret. Dersom forslaget får 3/4 flertall ved andre gangs behandling i fagstyret, sendes forslaget til uravstemning blant Bioingeniørfaglig Instituts medlemmer.
- d) Ved uravstemning om oppløsning er det et krav at minst 2/3 av instituttets medlemmer har avgitt stemme. Dersom mindre enn 2/3 har avgitt stemmen, må ny uravstemning foretas innen 2 måneder.
- e) Dersom det ved andre gangs uravstemning ikke oppnås 2/3 deltakelse, legges saken på nytt fram for fagstyret. Hvis $\frac{3}{4}$ av de avgitte stemmer støtter forslaget har fagstyret fullmakt til å vedta oppløsning. Hvis færre enn $\frac{3}{4}$ støtter forslaget kan ikke Bioingeniørfaglig Institutt oppløses.
- f) Endringer under punkt 11 oppløsning, kan kun foretas ved uravstemning